

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA PARAIŠKA NOMINACIJAI „PARTNERYSČIŲ BIBLIOTEKA“

PARTNERYSČIŲ BIBLIOTEKOS kategorijoje Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka pristato partnerystėse vykdytas iniciatyvas ir veiklas, bendradarbiavimo su Lietuvos ir užsienio asmenimis rezultatus – telkiant bendruomenę, prisidedant prie žmonių gyvenimo kokybės gerinimo, tradicijų puoselėjimo ir kūrybiškumo ugdymo.

2023-ieji buvo Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 100-čio jubiliejiniai metai, savęs įsivertinimo metai ir kūrybinių partnerysčių proveržio metai, stiprinant kuo įvairesnių amžiaus grupių lankytojų įtrauktį. Renginių lankytojų skaičius išaugo 7 %.

Partnerystės su asociacija „Kūrybinės jungtys“ rezultatai. Veikla su „Kūrybinėmis jungtimis“ padėjo tvirtą pamatą jaunosios bendruomenės grupės poreikių nustatymui ir lūkesčių gerinimui. Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka dalyvavo asociacijos „Kūrybinės jungtys“ projekte „Bendruomenių dialogas“, kurio pagrindinis tikslas – bendradarbiauti, ieškoti dialogo kultūriškai skirtingose bendruomenėse. Biblioteka, ieškodama šiuolaikinių kelių, kaip pritraukti jaunimą į biblioteką, pakvietė įvairių bendruomenių narius: Zarasų „Ąžuolo“ gimnazijos, Pauliaus Širvio progimnazijos, Zarasų profesinės mokyklos, Zarasų krašto muziejaus, Zarasų kultūros centro, Zarasų atviro jaunimo centro, Zarasų turizmo ir verslo informacijos centro, Zarasų TAU, visuomeninių organizacijų atstovus ir 9–11 klasių jaunuolius. Aktyviomis veiklomis ir mokymais buvo ugdomi bibliotekos darbuotojų ir įvairių bendruomenių atstovų gebėjimai. Finale surengtas diskusijų festivalis „Kryptis – Zarasai“, kuris įtraukė įvairias suaugusių ir jaunimo auditorijas (120 dalyvių) ir paskatino juos diskutuoti skirtingomis temomis ir ieškoti atsakymų į rūpimus klausimus apie Zarasus ir jo ateitį.

Aktyviai bendradarbiaujama su Zarasų Fausto Latėno meno mokykla, kuri 2023 m., minint Pasaulinę kultūros dieną, pelnė Mūzos nominaciją kaip geriausia bibliotekos vidaus partnerė organizuojant kūrybines edukacijas, moksleivių kūrybos parodų atidarymus ir muzikos koncertus bendruomenei. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu Zarasų Fausto Latėno meno mokyklos muzikos mokytojų parengti mokiniai klausytojams sukūrė ir dovanojo melodijų puokštę.

Zarasų Ąžuolo gimnazija, Pauliaus Širvio progimnazija, Santarvės pradinė mokykla yra nuolatinės viešosios bibliotekos partnerės, organizuojant renginius ir neformaliojo švietimo veiklas. **2023 m. pagrindinė kryptis – vaikų kūrybos parodų atidarymai.** Surengta net 20 parodų. Jose eksponuota moksleivių piešiniai, koliažo, tekstilės darbai, draugiški aplinkai kūriniai, sukurti iš gamtinių medžiagų ir antrinių žaliavų. Vaikų ir paauglių įtraukimas dalyvauti bibliotekos kūrybinėje veikloje keičia jų asmenines pažiūras, tobulina jų menines kompetencijas, leidžia įgyti žinių ir kt. Su parodomis susipažino, atidarymuose dalyvavo per 500 lankytojų. Populiarumo neprarado rengiamos „**Zuikio Nulėpausio gerumo pamokėlės**“, skirtos vaikų emocinio intelekto lavinimui. Užsiėmimuose remiamasi literatūros kūriniais, skaitomi ir aptariami tekstai, kalbama apie meilę, pavydą, pyktį ir kitas vaikų pergyvenamas emocijas būsenas. Renginiai vyko bibliotekoje, mokykloje „Lakštingala“, Pauliaus Širvio progimnazijoje. II-jo respublikinio eilėraščių ekranizacijų ir **fotografijų konkurso „Kuriu – vaizdu, garsu, žodžiu“** jaunimo laureatų apdovanojimo šventė, kurią surengė Zarasų „Ąžuolo“ gimnazija su viešąja biblioteka, sulaukė jaunimo susidomėjimo iš visos Lietuvos.

Socialinės partnerystės rezultatai. Ilgametė partnerystė sieja su Zarasų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, kartu siekiant gerinti žmonių gyvenimo kokybę. 2023 m. organizuotos paskaitos „Streso valdymas ir emocinės sveikatos stiprinimas“ ir „Širdies ir kraujagyslių ligų, cukrinio diabeto rizikos veiksniai ir jų profilaktika“. Renginių lankytojai turi galimybę ne tik bendrauti su gydytojais, be ir gauti tos srities mokslo populiariosios literatūros iš bibliotekos fondų.

Probacijos tarnybos tikslas – padėti nuteistiesiems reintegrotis į visuomenę, teikti nuteistiesiems pagalbą ir paramą. 2023 m. bibliotekoje vyko Probacijos tarnybos 2 d. seminaras, kur socialiai pažeidžiamų žmonių grupės atstovai buvo supažindinti su įstatymais ir jų laikymosi svarba visuomenėje, socialinės paramos teikimu. Biblioteka prisidėjo supažindindama juos su draugiška aplinka, informacijos prieiga.

Viešoji biblioteka, būdama atvira kūrybinių veiklų plėtrai, palaiko klubų, įsisteigusių prie bibliotekų, iniciatyvas, skatina žmonių įtraukimą.

Bibliotekos sprendimas įtraukti bendruomenės dalį per teatrinę veiklą buvo ir yra perspektyvus ir kuriantis naujas patirtis. Zarasų viešosios bibliotekos suaugusiųjų teatro „Juodai baltas“ trupė,

vadovaujama profesionalios režisierės Gražinos Karlaitės“, aktyviai tęsia veiklą, garsindami bibliotekos vardą visoje Lietuvoje. Trupė aktyviai talkino bibliotekos renginiuose, buvo kviečiama su spektakliais į kitų rajonų kultūros renginius. Joje dalyvauja įvairaus amžiaus žmonės. 2023 m. kovo mėn. zarasiškis ir miesto svečius teatras pasitiko neeiline premjera „Iliuzijos“ – naujausiu spektakliu, pastatytu pagal garsaus dramaturgo, režisieriaus, aktoriaus I. Wyrpajewo pjesę. Su spektakliu „Vis dar be pabaigos ... Paulius Širvys“ apsilankyta Pakruojyje, Rokiškyje, Dusetose, Utenos 5-se kultūros centruose.

2023 m. Zarasų **fotografų klubas „Ežerų žemė“**, kuris veikia prie bibliotekos, per Žolines bibliotekos galerijoje surengė kasmetinę, jau tapusią tradicija, fotografijų parodą, tema pasirinkę „Laiko ženklai“. 2023 m. jų fotografijų paroda „Debesys mūsų mintys“ pristatyta Utenos kultūros centre, paroda „Laiko ženklai“ – Panevėžio apskr. Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos I a. erdvėse. Viešoji biblioteka išleido 2024 metų kalendorių su šio klubo narių fotografuotais Zarasų krašto vaizdais. Palaikant fotografų iniciatyvas, fotografų klubas stiprėja, įsitraukia nauji nariai.

Pradėjo veikti **skaitytojų klubas „Knygų sala“**. Pavadinimą gyventojai išrinko iš keliolikos viešu balsavimu. Klube 18 narių. Susitikimai vyksta vieną kartą per mėnesį. Kiekvieną kartą klubiečių pageidavimu parenkama vis kita tema ar veikla – psichologija, detektyvai, mandalų kultūra ir kt.

Kūrybinės partnerystės su kultūros ir meno garsiais žmonėmis. Arvydas Stanislovas Každailis, Lietuvos Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Lietuvos dailininkas, grafikas, knygų iliustratorius, puoselėjantis istorinę sodybą – poeto Fausto Kiršos namą, esantį Senadvaryje, netoli Antalieptės, Zarasų rajone. 2023 m., minint sodybos 50-tį, Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka, šventinio renginio partnerė, prisidėjo prie idėjos įgyvendinimo – kartu pažymėjo Zarasų kraštui svarbios sodybos jubiliejų. Šventė Senadvaryje sutraukė kultūros žmones iš įvairių Lietuvos kampelių. Bendradarbiaujant su Arvydu S. Každailiu, jis sukūrė viešajai bibliotekai logotipą. Autorius neatlygintinai dovanuoja grafikos kūrinių viešosios bibliotekos šimtmečio proginio maišelio leidybai.

2023 m. užsimezgė kūrybinė partnerystė su garsiais muzikos atlikėjais iš Kanados. Įvertinę bibliotekos potencialią, siekį priartinti profesionalią kultūrą rajone, zarasiėčiams 2 nemokamus koncertus dovanuoja tarptautinio smuikininkų konkurso laureatas **smuikininkas Atis Bankas** ir tarptautinių pianistų konkursų nugalėtoja **Victoria Kogan**. Su menininkais rengiami nauji kūrybiniai projektai ir 2024-tiems metams.

Bibliotekos galerijoje buvo organizuotos profesionalių menininkų: Arūno Bėkštos, Nijolės Trinkūnienės, Gintaro Gesevičiaus, grafiko Arvydo S. Každailio, keramikų Laimos Kiškienės, Jolitos Šlepetienės, Skaidrės Račkaitytės, Giedrės Nagreckienės, Genutės Vaičiškauskienės Švalkutės darbų parodos, fotografo Linardo Onzuls (Latvija) fotografijos.

Didžiausiu 2023-ųjų įvykiu tapo bibliotekos 100-čio jubiliejui skirtas renginys repo stiliumi. Bibliotekos šimtmečio istorijos tekstą parašė **zarasiėtė literatė, publicistė Giedrė Mičiūnienė**, muziką sukūrė **prodiuseris Andrius Glušakovas-Pushaz**. Kūrinių repo stiliumi pristatė režisierės Gražinos Karlaitės vadovaujamo bibliotekos teatro „Juodai baltas“ aktoriai ir jaunimas.

Ilgalaikio **bendradarbiavimo su leidyklomis** rezultatas – per Žolines nušurmuliavusi Mažoji knygų mugė su 12 leidyklų. Įsikūrę Sėlių aikštėje leidėjai ne tik siūlė knygas, pristatė knygų naujienas, bet bibliotekai padovanojo knygų.

Didelio susidomėjimo sulaukė tradiciniai literatūros renginiai „**Poezijos pavasaris**“, „**Prozos ruduo**“, miesto šventei skirtas poezijos ir muzikos renginys „**Nakties skaitymai**“. Bendradarbiaujant su Lietuvos rašytojų klubu gyventojams organizuoti susitikimai su profesionaliais poetais Giedriumi Alkausku, Rūta Suchodolskyte, Juliumi Keleru, rašytojomis Aldona Ruseckaite, Laura Sintija Černiauskaite, literatūrologu, kritiku Regimantu Tamošaičiu, A. ir G. Storpriščiais ir kt..

2023 m. tarptautinė vaikų iš Young Masters Visual Art School (Jaunųjų meistrų dailės mokyklos) paroda „Pasaulio didmiesčiai iš paukščio skrydžio“, atlikta puantualistine ir koliažo technika, Vaikų literatūros skyriaus edukacinėje erdvėje parengta bendradarbiaujant su kraštiečiu iš šiaurės Anglijos, Bradforde, **Virginija Kuosaite-Knowles**. Parodos atidarymo metu menininkė bibliotekos lankytojams pristatė sagių „Sausainiukų“ vėlimo iš veltinio paslaptis. Parodos atvežamos kasmet nuo 2017 m. metų.

Kaip ir dauguma įstaigų, biblioteka negali egzistuoti viena – kuo platesni ir įvairesni jos ryšiai, tuo sėkmingesnė ir įvairesnė veikla. Viešosios bibliotekos inicijuotos **partnerystės skatina daugybę vietos bendruomenės narių ir atvykstančius turistus džiaugtis kultūros, literatūros, teatro, muzikos prieinamumu ir stiprėjančia bendruomenės dvasia!**

Parengė Jolanta Lementauskienė, direktoriaus pavaduotoja

VEIKLŲ NUORODOS

1. Zarasų viešojoje bibliotekoje diskusijų forumas apie laimingą miestą // *Zarasubiblioteka.lt*. – 2023, birželio 2. – <https://zarasubiblioteka.lt/zarasu-viesojoje-bibliotekoje-forumas-apie-laiminga-miesta/>
2. **SAGADINAITĖ, JURGA.** Pavasarinių melodijų puokštė // *Zarasuose.lt*. – 2023, balandžio 27. – <https://zarasuose.lt/14-renginiai/9073-pavasariniu-melodiju-puokste>
3. **ČERNOVIENĖ, ZINA.** Rudenėlio spalvos vaikų piešiniuose // *Zarasubiblioteka.lt*. – 2023, spalio 31. – <https://zarasubiblioteka.lt/rudenelio-spalvos-vaiku-piesiniuose/>
4. **ČERNOVIENĖ, ZINA.** Rankdarbių ekspozicijoje – moliūgėliai ir lėlytės // *Sirviomokykla.lt*. – 2023, spalio 25. – <http://www.sirviomokykla.lt/news.php?readmore=1731>
5. **DUMBRAVIENĖ, INESA.** II-oji šalies jaunimo kūrybos šventė Zarasuose // *Zarasai.lt*. – 2023, spalio 5. – https://www.zarasai.lt/naujiena_ii-oji-salies-jaunimo-kurybos-svente-zarasuose_14914
6. **DUMBRAVIENĖ, INESA.** PREMJERA! Teatro „Juodai baltas“ spektaklis „Iliuzijos“ // *Zarasai.lt*. – 2023, kovo 3. – https://www.zarasai.lt/naujiena_premjera!-teatro-juodai-baltas-spektaklis-iliuzijos_14125
7. **SAGADINAITĖ, JURGA.** Laiko ženklai – praeities laišakai ateičiai // *Pavb.lt*. – 2023, rugpjūčio 17. – <https://www.pavb.lt/2023/08/laiko-zenklai-praeities-laiskai-ateiciai/>
8. **SINKEVIČIUS STANISLOVAS.** Zarasiškių fotoklubo „EŽERŲ ŽEMĖ“ dalyvių išpūdžiai iš susitikimo pristatant savo darbų parodą „DEBESYS MŪSŲ MINTYS“ Utenos kultūros centre // *Zarasubiblioteka.lt*. – 2023, vasario 20. – <https://zarasubiblioteka.lt/zarasiskiu-fotoklubo-ezeru-zeme-dalyviu-ispudziai-is-susitikimo-pristatant-savo-darbu-paroda-debesys-musu-mintys-utenos-kulturos-centre/>
9. **SAGADINAITĖ, JURGA.** Skaitymo malonumo geriausia ieškoti „Knygų saloje“ // *Zarasuose.lt*. – 2023, lapkričio 3. – <https://zarasuose.lt/skaitymo-malonumas/>
10. **LEMENTAUSKIENĖ, JOLANTA.** Bičiulių popietė paminėtas Senadvario sodybos jubiliejus // *Zarasai.lt*. – 2023, rugpjūčio 14. – https://www.zarasai.lt/naujiena_biciuliu-popietėje-paminetas-senadvario-sodybos-jubiliejus_14726
11. **PELEKIENĖ, SAULĖ.** Bibliotekoje koncertavo smuikininkas Atis Bankas ir pianistė Victoria Kogan iš Kanados // *Zarasuose.lt*. – 2023, liepos 14. – <https://zarasuose.lt/14-renginiai/9502-bibliotekoje-koncertavo-smuikininkas-atis-bankas-ir-pianiste-victoria-kogan-is-kanados>
12. **DUMBRAVIENĖ, INESA.** Šimtmetį skaičiuojanti biblioteka // *Zarasubiblioteka.lt*. – 2023, spalio 27. – <https://zarasubiblioteka.lt/simtmeti-skaiciuojanti-zarasu-rajono-savivaldybes-viesoji-biblioteka/>
13. **DUMBRAVIENĖ, INESA.** Zuikio Nulėpausio ir Pepės Ilgakojinės nuotyčiai Mažojoje knygų mugėje // *Zarasubiblioteka.lt*. – 2023, rugpjūčio 17. – <https://zarasubiblioteka.lt/zuikio-nulepausio-ir-pepes-ilgakojinės-nuotyčiai-mazojoje-knygu-mugeje/>
14. **DUMBRAVIENĖ, INESA.** Poezijos pavasario paukštė lyriniu sparnu palietė Zarasų kraštą // *Pavb.lt*. – 2023, gegužės 30. – <https://www.pavb.lt/2023/05/poezijos-pavasario-paukste-lyriniu-sparnu-paliete-zarasu-krasta/>
15. **PELEKIENĖ, SAULĖ.** „Prozos ruduo 2024 Zarasuose“ apie kelius atvedusius į literatūrą // *Zarasuose.lt*. – 2023, gruodžio 4. – <https://zarasuose.lt/prozos-ruduo-2024-zarasuose-apie-kelius-atvedusius-i-literatura/>
16. **PELEKIENĖ, SAULĖ.** Nakties skaitymų kintančios spalvos // *Aina.lt*. – 2023, rugpjūčio 18. – <https://aina.lt/nakties-skaitymu-kintancios-spalvos/>

Fotografijų pavadinimai

1. Partnerystės su asociacija „Kūrybinės jungtys“ diskusijų festivalis „Kryptis – Zarasai“.
2. Muzikinė popietė „Visi pavasario žiedai Jums“ bendradarbiaujant su Zarasų Fausto Latėno meno mokyklos muzikos skyriumi.
3. Dailės darbų paroda „Rudenėlio burtai bendradarbiaujant su Zarasų Fausto Latėno meno mokyklos dailės skyriumi.
4. Zuikio Nulėpausio gerumo pamokėlė su Santarvės pradinės mokyklos mokiniais.
5. Zarasų Pauliaus Širvio mokyklos mokinių rankdarbių ekspozicija.
6. Bibliotekos suaugusiųjų teatro „Juodai baltas“ trupės premjera „Iliuzijos“ Zarasų kultūros centre.
7. Partnerystė su Zarasų fotografų klubu „Ežerų žemė“.
8. Bibliotekos skaitytojų klubas „Knygų sala“.
9. Kūrybinės partnerystės su menininku Arvydu Stanislovu Každailiu.
10. Partnerystė su garsiais smuiko meistrais iš Kanados.
11. Partnerystė su leidyklomis Mažojoje knygų mugėje.

Zuikio Nulėpausio gerumo pamokėlė su Santarvės pradinės mokyklos mokiniais.

Muzikinė popietė „Visi pavasario žiedai Jums“ bendradarbiaujant su Zarasų Fausto Latėno meno mokyklos muzikos skyriumi.

Partnerystės su asociacija „Kūrybinės jungtys“ diskusijų festivalis „Kryptis – Zarasai“.

Dailės darbų paroda „Rudenėlio burtai bendradarbiaujant Zarasų Fausto Latėno meno mokyklos dailės skyriumi.

Partnerystė su leidyklomis Mažojoje knygų mugėje.

Bibliotekos skaitytojų klubas „Knygų sala“.

Partnerystė su garsiais smuiko meistras iš Kanados.

Kūrybinės partnerystės su menininku Arvydu Stanislovu Každailiu.

Bibliotekos suaugusiųjų teatro „Juodai baltas“ trupės premjera „Iliuzijos“ Zarasų kultūros centre.

Partnerystė su Zarasų fotografų klubu „Ežerų žemė“.